

УДК 658.512.23; 658 (075.8)

Ю. В. Шевченко,
студентка 4-го курсу НАУ

О. В. Кардаш,

д.т.н., проф.

Національний авіаційний університет, Київ, Україна

ТРАНСПОРТНА ЗУПИНКА – ЕКОЛОГІЧНА ЛАНКА МІЖ ЛЮДИНОЮ І УРБАНІЗОВАНИМ СЕРЕДОВИЩЕМ

Анотація: у статті розглядається світовий досвід зупинок громадського транспорту. Представлено новаторські ідеї і їх реалізація в елементах транспортних зупинок. Розкривається гуманістичний підхід у дизайнерському проектуванні. Вказано на відмінності у вітчизняному та світовому дизайні транспортних зупинок, які стають елементом ландшафтного устрою, своєрідним елементом міського пейзажу.

Ключові слова: зупинка громадського транспорту, дизайн, ландшафтний устрій, міський пейзаж, гуманістичний підхід, екологія.

Постановка проблеми. Багато людей проводять певну кількість часу на зупинках. Особливо, якщо не розв'язано проблему «пробок», що є ледь не обов'язковим елементом сучасного транспортного потоку. Загазованість у місцях зупинок, які найбільш наближені до дорожнього полотна, теж найбільша, що шкодить здоров'ю людини. А це вже екологічна проблема, яка практично вирішена у розвинених країнах. Але є й ще одна: чому б не поєднати буденне з естетичною красою? Чому б не облаштувати ці, важливі для людини, місця в дусі часу, з інноваціями і технологіями, які є щодо цього актуального питання. У зв'язку із цим *об'єктом* дослідження є дизайн зупинок громадського транспорту; *предметом* дослідження є методи дизайн-проекування щодо структури і вигляду існуючих транспортних зупинок.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Соціальне питання щодо комфортного стану простору зупинок міського транспорту особливо актуальне у столиці – місті Києві [1, 2]. Слід зазначити на існуючі проблеми, пов'язані, по-перше, із забезпеченням життєдіяльності людини, а, по-друге, її життєзабезпеченням. Ці два показники у цілому можуть характеризувати якість життя людини та якість перебування у певному місці середовища [3].

Формулювання цілей статті - виявлення методологічних аспектів дизайн-проекування зупинок громадського транспорту.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до [1] *зупинка громадського транспорту* - спеціально обладнаний пункт для очікування наземного пасажирського рейсового транспорту, посадки і висадки пасажирів; *посадочна площадка* - майданчик для очікування наземного пасажирського транспорту, посадки і висадки пасажирів; *елементи транспортної інфраструктури зупинок громадського транспорту* - покажчики зупинок, лави для сидіння, павільйони очікування, кіоски з продажу проїзних документів, засобів електронної оплати за проїзд та їх поповнення, електронні інформаційні табло відліку часу прибуття громадського транспорту, диспетчерські пункти, сміттєзбиральники. Разом – це є *малі архітектурні форми (МАФ)* в дорожньому середовищі і, в той же час, ланкою між людиною, забудовою і транспортом. Вони можуть бути обладнані рекламними засобами, а завдяки зовнішньому вигляду можуть чудово вписатися в існуюче оточення, або ж стають химерними і псують міський ландшафт. Тому, крім ергономічних і екологічних, є також проблема дизайну - забезпечення функціональних, естетичних вимог, зв'язків з ландшафтними характеристиками, надання «пейзажних» ознак. Для кожного стилю - класичний, бароко, романтичний, реалістичний, модерністський - характерна своя філософія, естетика і поетика пейзажного образу. У центрі філософії пейзажу стоїть питання про ставлення людини до навколишнього середовища - природи і міста, і про ставлення середовища до людини. При цьому, ці відносини можуть виступати як гармонійні, так і як дисгармонійні. Розглянемо деякі існуючі транспортні зупинки відповідно до світового досвіду. На рис. 1, а подано загальний вигляд поширеного «МАФу» транспортної зупинки у містах України. Зупинка «Ваги» (рис. 1, б) - мешканцям Нідерландів надається можливість стежити за своєю вагою під час очікування автобуса.

а

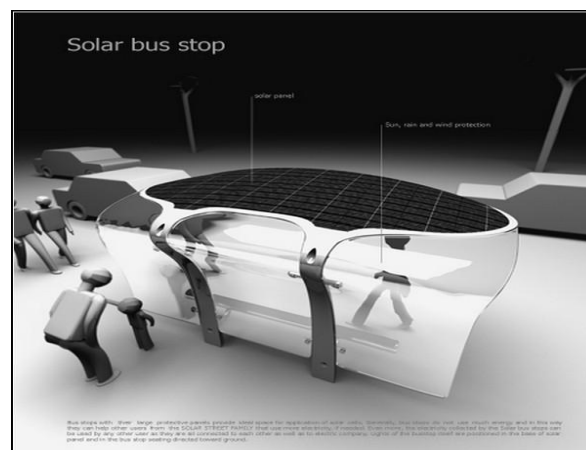
б

Рис.1 Загальний вигляд транспортної зупинки у містах України (а), зупинка «Ваги» (б).

«Хай-тек» зупинка (рис. 2, а), - Масачусетський технологічний інститут - зв'язок з інтернетом, сенсорні екрани, світлодіодне освітлення. Сонячна зупинка (рис. 2, б) - дах цієї зупинки є сонячною батареєю. Отриману енергію витрачають на нічне освітлення і парковку.

а

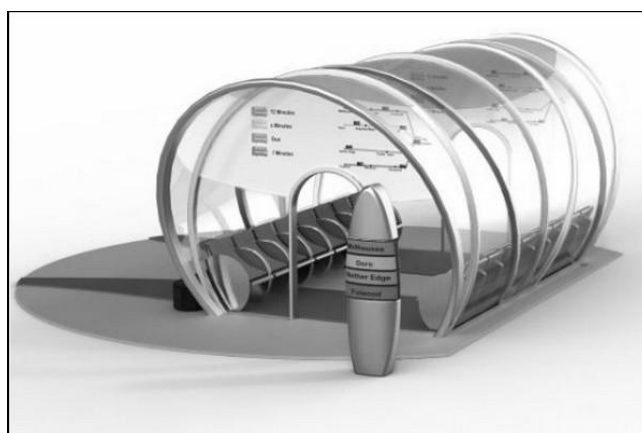
б

Рис. 2 Зупинка «Хай-тек» (а), зупинка «Сонячна» (б).

Зупинка «Труба» знаходиться в Куритибі, Бразилія (рис. 3, а). Її називають футуристичною, вона також рятує від негоди. Зупинка – «черепашка EcoShell» була розроблена британським дизайнером Тіффані Роддіс (рис. 3, б). Ця конструкція є екологічною, зроблена з перероблених матеріалів, оснащена сонячними батареями і генераторами електроенергії, може сама себе обігрівати. Крім того, на зупинках EcoShell є GPS-система, яка допомагає пасажиром скласти маршрут, і цифрові дисплеї, що повідомляють час прибуття автобуса.

а

б

Рис. 3 Зупинка «Труба» (а), зупинка – «черепашка EcoShell» (б).

Таким чином, розгляд оригінальних зупинок вказує на нетрадиційні підходи до їх проектування, а головне в цих проектах – їх гуманістичний зміст, якому підкорено функцію, форму, кольорову гаму. При цьому, багатофункціональність елементів зупинок ані на скільки не зменшує їх художньо-образну інтерпретацію, підкреслено творчу екологічність.

Висновки

Світовий досвід транспортних зупинок вказує на відмінності у розумінні питання гуманізації урбаністичного середовища у світовій практиці дизайну цих елементів відносно вітчизняного, де, крім практичної мети, зупинки стають елементом ландшафтного устрою, своєрідним елементом міського пейзажу.

Особливості життєзабезпечення на зупинках стосуються забезпечення психологічного, естетичного і фізичного комфорту, в той час як на вітчизняних зупинках в сучасних умовах не надлишковими, як це не прикро, стали би показники загазованості, або ж певні пристосування для відокремлення пасажирів від загазованого середовища.

Література

1. О Правилах благоустройства города Киева. Правила, Решение Киевского городского совета от 25.12.2008 № 1051/1051 редакция действует с 25.12.2012.
2. Закон України «Про дорожній рух» N 1283-VII (1283-18) від 29.05.2014.
3. Троїцька Н.А. Єдина транспортна система: Підручник. - М.: Видавничий центр "Академія", 2003. - 240 с.

Аннотація

В статье рассматривается мировой опыт остановок общественного транспорта. Представлены новаторские идеи и их реализация в элементах транспортных остановок. Раскрывается гуманистический подход в дизайнерском проектировании. Указывается на отличия в отечественном и мировом дизайне транспортных остановок, которые являются элементами ландшафтного устройства, своеобразным элементом городского пейзажа.

Ключевые слова: остановка общественного транспорта, дизайн, ландшафтный уклад, городской пейзаж, гуманистический подход, экология.

Abstract

The article deals with global experience to public transport. Presented innovative ideas and their implementation in the elements of transport links. Reveals a humanistic approach in the design engineering. Points to differences in domestic and international design transport links, which are elements of the landscape unit, a unique element of the urban landscape.

Keywords: public transportation, design, landscape lifestyle, cityscape, humanistic approach, ecology.